

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöenheten
Bernt Forsberg
010-2233249

YTTRANDE

1(3)

2017-11-27

559-5590-17

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande över Statens energimyndighets och Naturvårdsverkets rapport om kommunal tillstyrkan av vindkraft

Dnr M2017/01633/Ee

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Uppsala län avstyrker utredningens förslag om att helt ta bort det kommunala tillstyrkandet av vindkraft. Länsstyrelsen tillstyrker däremot alternativet som benämns tidigt tillstyrkande enligt åtgärd 5, så som alternativet beskrivs i 6 kap. 1.5 i Energimyndighetens och Naturvårdsverkets skrivelse ”*Kommunal tillstyrkan av vindkraft*”. En begäran om ett sådant tidigt besked från kommunen bör kunna lämnas inom max 3 månader från samrådet samt att beskedet avgränsas till att endast avse om markanvändningen är lämplig för vindkraft eller ej.

Motivering

Länsstyrelsen anser att förslaget om att helt upphäva kommunernas ”vetorätt” skulle markant påverka kommunens inflytande över mark- och vattenanvändningen. Vindkraftsparker planeras nästan uteslutande utanför detaljplanlagt område och behöver inget bygglov. Anspråken på tillgänglig markyta som bör hålls fri från bostäder motsvarar många gånger en yta som är större än den som krävs för etableringen av en tillståndspliktig flygplats. Eftersom nya vindkraftsprojekt ofta är mycket stora både till yta och till antal verk så uppkommer också en påtaglig påverkan på närmiljön för närboende samt på den omgivande miljön. Markanvändningen begränsas även på intilliggande fastigheter inom influensområdet vilket också styr förutsättningarna för kommunernas planering under lång tid framöver. Att helt ta bort kravet på ett kommunalt tillstyrkande för tillståndspliktig vindkraft är inte lämpligt. Länsstyrelsen anser att kommunernas nuvarande översiktsplanering inte ensamt ger enskilda kommuner ett tillräckligt inflytande över mark- och vattenanvändningen när det gäller etablering av vindkraft.

Syftet med myndigheternas regeringsuppdrag har varit att bedöma åtgärder för att underlätta tillståndsprocessen. Regeringsuppdraget har inte explicit uttryckt en inriktning om förslag på att minska kommunernas inflytande. En ändring av kommunernas hantering av tillstyrkandet till ett tidigt skede bör därför var väl i linje med regeringens utredningsuppdrag.

Vindkraften är en bransch under utveckling med större och effektivare vindkraftverk. Höjden på vindkraftverken har ökat och i ansökningar anges vanligen den sökta totalhöjden till mellan 200 och 230 meter. Verksamhetsområdet som krävs för en park innebär att varje verk i genomsnitt tar en markyta motsvarande omkring 50 hektar i anspråk.

Uppsala län har ingen uppförd tillståndspliktig vindkraftspark. Samråd har däremot genomförts för planerade vindkraftsparker på land respektive i havet. Drygt halva markytan i länet omfattas av någon form av begränsning eller stoppområde för vindkraft med anledning av Försvarsmaktens behov av en större sammanhängande yta utan höga objekt.

Av utredningen framgår att översiktsplanens roll har varit betydande vid prövning av vindkraftverk även om inte översiktsplanen är bindande. Länsstyrelsen ser att det är av stor vikt att kommunerna arbetar aktivt med sin översiktsplanering, så den är tidsenlig och kan ligga till grund för kommunens ställningstagande och underlätta för företag som tittar på olika etableringsalternativ. Som utredningen också pekar på finns det variationer i vilken utsträckning områden för vindkraftsetablering har hanterats i kommunernas översiktsplaner och hur tydliga dessa utpekanden är. Kommuner som saknar en uppdaterad översiktsplan kommer att behöva prioritera insatser för att ta fram översiktsplaner med väl underbyggda ställningstaganden för lokalisering av vindkraft under väldigt kort tid. För Länsstyrelsen kommer samma arbetsinsats att krävas vid granskning av planerna. Förslaget om att ta bort vetorätten föreslås träda i kraft redan under år 2018, vilket gör att de flesta kommuner troligen inte hinner aktualisera sin översiktsplan. Vidare befarar Länsstyrelsen att en borttagen vetorätt kan medföra att vindkraftsetableringar aktualiseras för områden där kommunen avstyrkt etablering.

En central fråga är om vindkraften bör ha en särställning jämfört med annan verksamhet. Länsstyrelsen anser att så är fallet då vindkraften påverkar mycket stora landområden. Även vid uppdaterade översiktsplaner kvarstår behov av att kommunen ges rådighet över mark- och vattenanvändningen genom vetorätt. Översiktsplaner är inte rättsligt bindande utan ett politiskt styrinstrument varför t.ex. angivna respektavstånd som inte harmoniserar med gällande praxis kan ifrågasättas vid en tillståndsprövning.

Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att det är rimligt att kommunerna har kvar en möjlighet att styra över tillkomsten av tillståndspliktig vindkraft genom ett tillstyrkande. Kommunerna bedöms inte ha ett behov av ett fullständigt underlag motsvarande en komplett ansökan för ett sådant ställningstagande. Tillstyrkandet bör kunna lämnas utifrån ett samrådsunderlag via beslut i kommunfullmäktige. Tiden för den hanteringen bör dock kunna kortas ner till att besked lämnas inom 3 månader från det att sökanden lämnat en begäran om kommunens ställningstagande. Tidsåtgången och den

2017-11-27

559-5590-16

ekonomiska risken för sökanden kan därmed begränsas till en nivå som inte nämnvärt avviker från samrådsprocessen för annan tillståndspliktig verksamhet av större omfattning. Prövningsmyndigheternas sammanlagda tidsåtgång för hantering av prövningar av vindkraft minskar också påtagligt.

Landshövding Göran Enander har beslutat i detta ärende. Miljöskyddshandläggare Bernt Forsberg har varit föredragande. I den slutliga beredningen har också länsråd Johan von Knorring, chef miljöenheten Tomas Waara, länsassessor vid rättsenheten Mikaela Öster samt planhandläggare vid plan- och bostadsenheten Åsa Blomster.

Göran Enander

Bernt Forsberg

Kopiam.remisser-energi@regeringskansliet.se